

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา จากการจำแนกของ วิจิตร ศรีสอ้าน (2525:5) ได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม โรงเรียนนายเรืออากาศจัดเป็นสถาบันอุดมศึกษากลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มสถาบันที่จัดขึ้นเป็นการเฉพาะกิจ เพื่อสนองความต้องการของหน่วยงานที่สถาบันนั้น ๆ สังกัดอยู่ ได้แก่ กลุ่มนักเรียนนายร้อย นายเรือของทหาร (โรงเรียนนายเรือ, โรงเรียนนายเรืออากาศ) และตำรวจ

โรงเรียนนายเรืออากาศ จัดเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาเฉพาะกิจสังกัดกรมยุทธศึกษา ทหารอากาศ ขึ้นตรงต่อกองทัพอากาศ กระทรวงกลาโหม ภารกิจหลักคือ การผลิตนายทหาร อากาศชั้นสัญญาบัตร ให้พร้อมพร้อมไปด้วยความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ โดยให้ การศึกษาวิชาวิทยาการระดับอุดมศึกษาและความรอบรู้ เหมาะสมที่จะ เป็นผู้บังคับบัญชาทหาร กับฝึกรบให้มีร่างกายและจิตใจตลอดจนความรับผิดชอบ เหมาะสมที่จะ เป็นผู้นำทหารในอนาคต (หลักสูตรโรงเรียนนายเรืออากาศ : 2521 : 1) ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 (ราชกิจจานุเบกษา 2520 : 30) หมวด 2 ข้อ 33 ที่ว่า "การศึกษาระดับอุดมศึกษามุ่งพัฒนาความเจริญของทาง สติปัญญา และความคิดเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์กำลังคนในระดับวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนาประเทศและพัฒนาคนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคมและประเทศชาติ"

การผลิตนักเรียนนายเรืออากาศจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา ได้รับพระราชทานยศ เรืออากาศตรี นั้น จากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของ สุวิช จันทประดิษฐ์ (2536 : 45) ปรากฏว่า นักเรียนนายเรืออากาศแต่ละคนรัฐบาลต้องลงทุนถึง 149,161 บาท/คน/ปี และ สิ้นค่าใช้จ่ายส่วนตัว 13,789 บาท/คน/ปี นับเป็นการลงทุนผลิตบัณฑิตที่สูงมาก ดังนั้น จึงเป็นที่คาดหวังของสังคมว่าบัณฑิตจากโรงเรียนนายเรืออากาศควรมีคุณภาพพร้อมที่จะรับใช้

ประเทศชาติและอุตสาหกรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของริก (Rigg 1965:14) ที่ว่าคราบไคที่สังคมยังมีความขัดแย้งซึ่งจำเป็นที่จะต้องขจัดด้วยการใช้กำลัษ ผู้มีทักษะในการใช้กำลัษก็คือทหารอาชีพ และความคิดเห็นของชียอนันต์ (ชียอนันต์ สมุทวณิช 1963 : 28) ที่ว่า ผู้ที่มีความชอบธรรมที่จะใช้ความรุนแรงเพื่อจัดการความรุนแรงโดยมีกฎหมายรองรับก็คือทหาร โรงเรียนนายเรืออากาศได้ปลูกฝังคุณลักษณะต่าง ๆ ที่จำเป็นของการเป็นทหารอากาศให้แก่แก่นักเรียนนายเรืออากาศตามหลักสูตรการศึกษามีการศึกษา 2521 ให้เป็นนายทหารสัญญาบัตรที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาวิทยาการ และวิชาการทหารอย่างเพียงพอ (หลักสูตรโรงเรียนนายเรืออากาศ พ.ศ. 2521 : คำนำ)

ตามพระราชบัญญัติระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2503 มาตรา 16 กำหนดภารกิจของกองทัพอากาศ ดังนี้ "กองทัพอากาศมีหน้าที่เตรียมกำลัษพลทางอากาศ และป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารอากาศเป็นผู้รับผิดชอบ"

จากภารกิจที่กำหนดไว้ จะเห็นได้ว่ากองทัพอากาศมีหน้าที่หลัก 2 ประการ คือ

1. การเตรียมกำลัษทางอากาศไว้ให้พร้อมตั้งแต่มยามปกติ
2. การป้องกันราชอาณาจักร เมื่อมีสถานการณ์

ในการปฏิบัติภารกิจทั้งสองประการดังกล่าว กองทัพอากาศต้องรับผิดชอบต่อทรัพย์สินของประเทศชาติที่มีราคาและค่ามหาศาล อาทิ เช่น เครื่องมือ อาวุธยุทโธปกรณ์ ในการรบ อันได้แก่ เครื่องบินและอาวุธสงครามนาชนิด จึงสมควรที่จะต้องมีกำลัษพลที่มีคุณภาพเพื่อรับผิดชอบทรัพย์สินของทางราชการ และอุตสาหกรรมให้ดำเนินไปได้ด้วยความสงบเรียบร้อย กำลัษพลหลักของกองทัพอากาศก็คือ บัณฑิตจากโรงเรียนนายเรืออากาศ ซึ่งได้รับการฝึกอบรมให้มีร่างกาย จิตใจตลอดจนความรับผิดชอบ เหมาะกับที่จะเป็นผู้นำในอนาคต

ในฐานะที่โรงเรียนนายเรืออากาศเป็นสถาบันผู้ผลิตนายทหารหลักของกองทัพอากาศ เพื่อให้เป็นผู้นำทางทหารในอนาคตเป็นกำลัษพลที่สำคัญของแต่ละหน่วยงาน

ในกองทัพอากาศและมีโอกาสก้าวหน้าสู่ตำแหน่งผู้นำและผู้บริหารในหน่วยงานนั้น จึงน่าที่จะได้ศึกษารณิษย์บัณฑิตของโรงเรียนนายเรืออากาศว่า มีคุณภาพครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของการผลิตหรือไม่ ทั้งนี้หากคุณภาพบัณฑิตจากโรงเรียนนายเรืออากาศตามการรับรู้ของอาจารย์โรงเรียนนายเรืออากาศและผู้บังคับบัญชาผู้ใช้บัณฑิตอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ก็จะเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิต เพื่อให้เฉพาะกิจของหน่วยงานอยู่ในเกณฑ์ที่มีคุณภาพด้วยในทางตรงกันข้ามหากผลของการสำรวจหรือการติดตามผลบัณฑิตจากโรงเรียนนายเรืออากาศไม่อยู่ในเกณฑ์ที่ดีพอก็จะนำผลการวิจัยนี้มาเป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาการผลิตบัณฑิตจากโรงเรียนนายเรืออากาศให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้และมีคุณภาพตาม เกณฑ์ที่ควรจะเป็นในการติดตามคุณภาพบัณฑิตจากโรงเรียนนายเรืออากาศนี้ ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยมาก่อน ประกอบกับผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนบัณฑิต รุ่นที่ 26-30 จึงมีความสนใจอย่างมากที่จะได้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตรุ่นดังกล่าว ซึ่งใช้หลักสูตรการศึกษามี 2521 ทั้ง 5 รุ่นเหมือนกัน ทั้งนี้เพื่อจะได้นำผลที่ได้รับนำเสนอผู้บังคับบัญชาและใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรและการบริหารของโรงเรียนนายเรืออากาศอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของโรงเรียนนายเรืออากาศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาคุณภาพของบัณฑิตจากโรงเรียนนายเรืออากาศตามการรับรู้ของอาจารย์ในโรงเรียนนายเรืออากาศและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต
2. เพื่อเปรียบเทียบ การรับรู้ของอาจารย์โรงเรียนนายเรืออากาศกับผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต
3. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของอาจารย์ของโรงเรียนนายเรืออากาศ จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตจำแนกตามชั้นยศอายุและระยะเวลาการทำงาน
5. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตจากโรงเรียนนายเรืออากาศ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการรับรู้ ของอาจารย์โรงเรียนนายเรืออากาศและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรืออากาศเกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิต เฉพาะผู้ที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526-2530 เนื่องจากใช้หลักสูตรปี 2521 เหมือนกัน

สำหรับคุณภาพบัณฑิตนั้น กำหนดด้านที่จะศึกษาไว้ 5 ด้าน ดังต่อไปนี้ คือ

1. ด้านความเป็นทหาร
2. ด้านความรู้ความสามารถ
3. ด้านการทำงาน
4. ด้านคุณธรรม
5. ด้านคุณภาพชีวิต

คำจำกัดความในการวิจัย

การรับรู้ (Perception) คือการที่บุคคลรับรู้สิ่งต่าง ๆ และสามารถตัดสินใจได้ว่าสิ่งที่ตนรับรู้คืออะไร ยังขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าภายนอก วุฒิภาวะ ประสบการณ์เดิม และความใส่ใจ ของตัวเอง (Carter V. Good 1945 : 291) สำหรับการวิจัยครั้งนี้การรับรู้ หมายถึง อาจารย์โรงเรียนนายเรืออากาศและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตตัดสินใจในการเลือกมาตราส่วนประเมินค่าคุณภาพบัณฑิตโดยอาศัยความรู้สึกเข้าไปตัดสินใจ

2. คุณภาพบัณฑิต หมายถึงสมรรถภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรืออากาศ รุ่นปี พ.ศ. 2526-2530 ในด้านความเป็นทหาร ด้านความรู้ความสามารถ ด้านการทำงาน ด้านคุณธรรม และด้านคุณภาพชีวิต

3. บัณฑิต หมายถึงผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรืออากาศ รุ่นปี พ.ศ. 2526-2530

4. อาจารย์ หมายถึงผู้สอนประจำโรงเรียนนายเรืออากาศที่เคยสอนนักเรียนนายเรืออากาศรุ่นสำเร็จเป็นบัณฑิตเมื่อปี พ.ศ. 2526-2530

5. ผู้บังคับบัญชา หมายถึง หัวหน้างานโดยตรงของบัณฑิตหรือบัณฑิตจากโรงเรียนนายเรืออากาศรุ่นก่อนรุ่น พ.ศ. 2526 ซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงานเดียวกับบัณฑิตรุ่น 2526-2530 และดำรงชั้นยศ ดังนี้ คือ นาวาอากาศเอก นาวาอากาศโท นาวาอากาศตรี และเรืออากาศเอก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์คือ การกำหนดแนวทางการพัฒนา
คุณภาพบัณฑิตจากโรงเรียนนายเรืออากาศในอนาคต กล่าวคือ สามารถนำมากำหนดเป็น
แผนพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น หลักสูตรการเรียนการสอน และพัฒนานักเรียนให้มีพร้อมทั้ง
ความรู้ ความสามารถและคุณภาพ เป็นต้น